

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในกระบวนการผลิตงาน
หัตถกรรมไม้ของผู้ประกอบการในตำบลหนองควาย
อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวอุษณีย์ ปัญญาผดุง

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ
ศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์ กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ บุญถ้วน แก้วปิ่นตา กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในกระบวนการผลิตงานหัตถกรรมไม้ของผู้ประกอบการในตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ เพื่อศึกษากระบวนการผลิตและการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในงานหัตถกรรมไม้ของผู้ประกอบการในชุมชน และวิเคราะห์ปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนเพื่อนำไปสู่การจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนและการลดมลพิษที่เกิดจากกระบวนการผลิตหัตถกรรมไม้ของชุมชน โดยใช้ชุมชนนี้เป็นกรณีศึกษาเพื่อนำสัมฤทธิ์ผลที่ได้ของวิธีการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการผลิตงานหัตถกรรมไม้ขยายสู่ชุมชนอื่นที่มีปัญหาสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการผลิตหัตถกรรมไม้

การศึกษานี้ใช้วิธีการออกแบบสอบถาม สัมภาษณ์ผู้นำในชุมชน และลงพื้นที่หาข้อมูลภาคสนามเพื่อทราบถึง ปัญหา วิธีการจัดการสิ่งแวดล้อม และความต้องที่แท้จริงของชุมชน ทั้งผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชนใกล้เคียง ผลการศึกษาพบว่า ในการผลิตหัตถกรรมไม้จะมีมลสารเกิดขึ้นในทุกขั้นตอนการผลิต โดยเฉพาะการเคียนขึ้นรูปจะเป็นขั้นตอนที่มีมลสารเกิดขึ้นมากที่สุด เช่น เศษไม้ ฝุ่น ควัน เสียงดัง และฝุ่นละออง ซึ่งเป็นมลสารที่ก่อปัญหาให้ทั้งผู้ประกอบการเอง และผู้ที่อยู่ในชุมชน ปัญหาที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือการเผาเศษวัสดุหรือการอบชิ้นงานเพื่อลดความชื้นจะก่อให้เกิดควันปริมาณมาก เพราะในช่วงเช้าหรือช่วงฤดูหนาววันจะลอยอยู่เต็มชุมชน จากปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ได้กล่าวถึง ผู้ประกอบการผลิตส่วนใหญ่ไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นปัญหาใดๆ จึงยังคงละเลยในการจัดการกับปัญหาจากกระบวนการผลิตหัตถกรรมไม้ทั้งด้านมลพิษทาง

เสียงหรือมลพิษทางอากาศ มีเพียงการจัดการสิ่งแวดล้อมด้านขยะและของเหลือใช้เท่านั้นที่มีการจัดการอย่างชัดเจน เพราะเป็นปัญหาที่สังเกตได้ง่ายที่สุดและมีผลกระทบต่อผู้ประกอบการมากที่สุดโดยลักษณะการจัดการหลักๆนั้นจะมีผู้มาจัดเก็บขยะเศษวัสดุเหลือใช้ในชุมชนจากภายนอกพื้นที่และนำไปขายให้บริษัทที่รับซื้อเศษวัสดุดังกล่าวในต่างจังหวัดเพื่อนำกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่ในลักษณะต่างๆ

อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการสอบถามถึงแนวทางในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากกระบวนการผลิตงานหัตถกรรมไม้ในชุมชน ผู้ที่อยู่ในชุมชนทั้งผู้ประกอบการและผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ในชุมชนมีความต้องการที่จะจัดการสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น แต่มีความต้องการจัดการในด้านที่แตกต่างกัน โดยที่ผู้ประกอบการมีความต้องการที่จะมุ่งจัดการเพื่อลดต้นทุนและภาระค่าใช้จ่ายของตนเอง ในขณะที่ผู้ที่อยู่ในชุมชนใกล้เคียงต้องการให้มีการจัดการเพื่อลดมลพิษสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในชุมชน

ดังนั้นการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนต้องอาศัยความร่วมมือกัน 3 ฝ่าย ทั้งผู้ประกอบการ ผู้ที่อยู่ในชุมชนใกล้เคียง และภาครัฐ โดยภาครัฐต้องเป็นเจ้าภาพร่วมกับผู้นำชุมชนตามธรรมชาติ ช่วยปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม รัก และหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น การเพิ่มความเอาใจใส่และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่รัฐในการสอดส่องดูแลและแก้ไขปัญหา รวมทั้งหน่วยงานที่มีอำนาจจะต้องการออกกฎระเบียบเพื่อคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยจะต้องมีการบังคับใช้กฎระเบียบอย่างเข้มงวดด้วย และประการสำคัญจะต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมชุมชนوبرมความรู้ด้านการผลิตเพื่อลดมลสารที่เกิดขึ้นจากการผลิตหัตถกรรมไม้ รวมถึงการให้ความรู้ด้านสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชน จัดสถานที่ให้ผู้ประกอบการผลิตหัตถกรรมไม้มาผลิตในบริเวณพื้นที่เดียวกันเพื่อสะดวกในการควบคุม จัดหาทุนให้ผู้ประกอบการในการปรับปรุงเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีเทคโนโลยีสีเขียว เพื่อสามารถลดการกระจายมลสาร และในการศึกษารั้งต่อไปควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ของข้อเสนอแนะในแง่ของความคุ้มค่า ทั้งการจัดสถานที่ในการผลิตร่วมกันของผู้ประกอบการในชุมชน และต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากการจัดการลดมลพิษจากกระบวนการผลิต

surroundings especially in the winner. However, most of entrepreneurs think that it's a tiny problem so they neglect to solve the problem of both noise and air pollution. The only one thing that entrepreneurs have done is to eliminate garbage in the community because it's very easy to manage it by selling it to the other entrepreneurs to use as material for their further production.

However, the survey was done to ask both entrepreneurs and residents in the community about the environmental quality management. Both of them are aware of the way to manage it for better environment but in different ways; entrepreneurs focus on how to reduce the production cost while the nearby residents want to reduce pollution in their community.

In summary the successfulness of environmental management needs get good coordination among entrepreneurs, the community and government, in which government should play a major role to build awareness and responsibility to be followed by the leaders of the community. The government needs to build the community's awareness to the overall benefits to society, and to take care of the natural resources. The government officers should put more emphasis on monitoring and solving the problem by launching strict regulation.

Moreover, the most important thing is to get good cooperation from the residents in the community by providing training to them on how to reduce the pollution and on health education.

The government should provide on appropriate area for the entrepreneurs to do their business within the specific area to be closely controlled, and allocate capital for the entrepreneurs to improve their equipment to reduce pollution effectively. For further study, the possibility reduction of the production cost and the marginal cost to reduce pollution through the production process should be closely analyzed.